

EDUCAȚIE DESPRE MEDIA

PACHET DE ACTIVITĂȚI 1

Media și rolul lor în viața cotidiană
Ce fel de media folosesc
Jurnalul consumatorului de media

PACHET DE ACTIVITĂȚI 2

Mă informez
Credibilitatea informațiilor

PACHET DE ACTIVITĂȚI 3

Când informația devine știre

PACHET DE ACTIVITĂȚI 4

Ce este știrea?
Știri de interes public

PACHET DE ACTIVITĂȚI 5

Reprezentarea realității prin imagine
(construcție, interpretare și influență media)

PACHET DE ACTIVITĂȚI 6

Propaganda contemporană
Tehnicile propagandei

PACHET DE ACTIVITĂȚI 7

A distribui sau a nu distribui

PACHET DE ACTIVITĂȚI 8

Căutarea online

PACHET DE ACTIVITĂȚI

**Media și rolul lor în viața cotidiană
Ce fel de media folosesc
Jurnalul consumatorului de media**

Media și rolul lor în viața cotidiană

1. Public țintă:

- Elevi din clasa a IX-a, la disciplina *Logică argumentare și comunicare*, unitatea de învățare „Societate și comunicare” (ce media folosesc și de ce?).
- Elevi din clasa a XI-a, la disciplina *Sociologie*, unitatea „Societatea și viața socială: Socializarea”.
- Posibil, elevi din clasa a X-a, la disciplina *Psihologie*, capitolul „Conduita psihosocială” (jurnalul consumatorului de media)

2. Timp:

- 2-3 ore aproximativ

3. Obiective de învățare:

Elevii vor putea să:

- să menționeze scopurile în care folosesc media în viața de zi cu zi și în ce scopuri
- analizeze contextul în care utilizează diverse media
- identifice motivele personale de a consuma diverse media

4. Descrierea activităților:

- Înțelegerea culturii media în care trăiesc elevii tăi este un prim pas important în educația media. Mai jos, vei găsi un pachet de activități pe care să le parcurgi împreună cu elevii tăi pentru a afla ce fel de media consumă, ce platforme online preferă, cum se distrează cu ajutorul media, dacă se informează sau nu, cum se informează (veți aprofunda această temă în pachetul de activități 2), ce prejudecăți au în legătură cu (mass) media, dacă interacționează sau nu online și cum se petrece această interacțiune. În același timp, veți putea discuta împreună despre ce sunt media (vezi capitolul 1 în acest sens) și ce rol au ele în viața elevilor.
- Te sfătuim să completezi mai întâi tu cele două exerciții de autorefecție înainte să le propui elevilor tăi. Vei putea să-ți analizezi propriul consum mediatic, să înțelegi în ce măsură media sunt prezente în viața ta, cum le folosești, de ce și în ce context. Te vor ajuta să vezi dacă ai posibile idei preconceptuate legate de media.
- Elevii vor vorbi despre conținuturile media pe care le accesează și despre platformele pe care preferă să le utilizeze. Vor argumenta alegerile pe care le fac.
- Elevii vor ține un jurnal de consum media și vor putea să analizeze individual și apoi să evalueze împreună cu colegii cât de prezente sunt media în viața lor și sub ce formă, care sunt motivele pentru care accesează media și care este contextul în care o fac.

5. Desfășurarea activităților

Context teoretic - tipuri de canale și mesaje media. Așa cum scriam și în introducerea acestui caiet, termenul 'media' înseamnă mijloace de comunicare, canale de transmitere de informații (email, telefon, mesageria online etc.). Interacțiunea între producătorul și receptorul mesajelor este directă. Comunicarea se face între doi oameni sau grupuri mai mici de oameni. În schimb, *mass-media* sunt mijloace de comunicare *în masă* (televiziune, radio, ziare, reviste, cărți etc.). Interacțiunea dintre producătorul mesajului media și receptorul acestuia este mult mai mică. Înainte de apariția Internetului, dacă nu erai de acord cu un punct de vedere dintr-un articol sau o emisiune, trebuia să scrii redacției. După ceva timp, punctul tău de vedere (al receptorului mesajului sau al consumatorului de mesaje media) ar fi apărut sau nu în spațiul public, în funcție de decizia echipei redacționale. Mediul online a oferit consumatorului posibilitatea de a contribui direct la mesajele produse de instituții media și transmise prin mass-media.

Așadar, media pot fi sub formă scrisă sau audiovizuală (ziare, reviste, radio, televiziune). Mai sunt cunoscute sub numele de media tradiționale. Odată cu apariția Internetului, a apărut și termenul de noi media (sau media digitale), care definește felul în care media tradiționale au fost integrate în contextul digital.

Prin media, indiferent că sunt tradiționale sau digitale, circulă mesaje de diverse tipuri în funcție de scopul lor. Iată principalele tipuri de mesaje media cu care tu sau elevii tăi vă întâlniți sau pe care le accesați în fiecare zi:

Mesaje de informare/opinie (materiale jurnalistice, filme documentare, filmări în timpul desfășurării unor evenimente - realizate și publicate de utilizatorii rețelelor de socializare online),

- Mesaje cu conținut de divertisment (film artistic, muzică, materiale video online distractive),
- Mesaje cu conținut educațional (emisiuni cu conținut educațional, tutoriale video online etc.),
- Mesajul publicitar (acesta nu este conținut editorial sau produs jurnalistic).

Ce media folosesc și de ce?

A. Cere elevilor tăi să aducă la clasă:

- un tip de conținut media cu care interacționează în mod regulat (captură de ecran, obiect, imagine, link către video etc.)
- un tip de media despre care cred că profesorii sau colegii lor nu îl cunosc, dar pe care ei îl accesează uneori (sau regulat).

B. Cere elevilor să răspundă pe o foaie de hârtie la următoarele întrebări:

- Ce fel de conținuturi media ai ales? De ce le-ai ales?
- Ți-au fost recomandate? În ce limbă sunt?
- Cine crezi că se uită/ascultă/citesc aceste media?
- Care crezi că este scopul acestor conținuturi media?

C. Clasificați împreună exemplele alese de elevi în funcție de scopul lor (de ex. pentru învățare, informare, distracție, socializare).

D. Discută în grup despre practicile de consum media ale elevilor tăi și despre contextul în care consumă diverse media. Dacă e posibil, dă-le timp să-și analizeze consumul media în grupuri de lucru mai mici și apoi trageți concluziile împreună.

- Ce fel de media folosești? În ce moment al zilei? De ce? La ce îți folosești?
- Compară cu ce făceai tu acum 5-7 ani. Sunt diferențe? Cât și cum s-au schimbat media de atunci și până acum?

E. Un bun exercițiu de exersare a argumentării în acest punct ar putea fi acesta:

Întreabă elevii care este platforma lor preferată de social media/muzică/video? Cere-le să ofere trei motive de ce le place mai mult platforma X decât platforma Y. Exercițiul poate fi făcut individual în scris (temă acasă, de exemplu) sau în grupuri de lucru în care elevii își vor prezenta argumentele după ce au avut 5-10 minute la dispoziție să le scrie pe o foaie de hârtie sau pe telefon.

Sugestie de lucru: Dacă lucrezi online cu elevii tăi (indiferent că sunteți în clasă sau la depărtare), puteți folosi diverse instrumente de interacțiune online precum Google Docs în care elevii pot scrie motivele și argumentele lor. Apoi puteți analiza motivele în grup (online sau față-în-față). Încearcă să vezi în ce măsură preferințele și motivele elevilor tăi coincid. Încearcă să afli părerea lor despre acest exercițiu. Au aflat ceva nou despre consumul lor media?

Jurnalul consumatorului de media

A. Scopul exercițiului este de a aprofunda discuția deja începută cu exercițiile de mai sus, de a reflecta și mai aplicat la modul în care elevii tăi accesează diverse media, la tipul de conținuturi pe care le accesează și la motivele lor de consum sau utilizare media. Este preferabil ca și tu să ții un jurnal de consum media înainte de a le cere sarcină elevilor săi.

Durata jurnalului. Puteți cere completarea jurnalului pentru o zi din săptămână și una de sfârșit de săptămână. Dar cu cât mai multe zile monitorizate, cu atât mai relevantă va fi analiza și reflecția de după.

Elevii pot folosi un document Excell sau pot desena un tabel într-un caiet care să cuprindă următoarele coloane: data, ora aproximativă, locul în care mă aflam, cu cine eram, tip media accesat (radio/tv/ziar/revistă/dispozitiv digital online), conținut media accesat (vezi clasificarea tipuri de mesaje media), de ce?, alte observații.

Exemplu completare:

(29.09.2020, 18.00, acasă, singur, online pe telefon, platforma dexonline.ro, am vrut să văd ce înseamnă cuvântul „tendențiozitate”).

Observații:

(i). Atrageți atenția elevilor dvs. că de multe ori folosesc mai multe tipuri de media în același timp. De exemplu, pot citi o carte și, în același timp, pot folosi platforma dextonline.ro ca să caute semnificația unui cuvânt. Sau se pot uita la un film și, în același timp, pot deschide un motor de căutare online ca să afle diverse informații suplimentare despre actori sau despre regizorul filmului. Ar trebui notate și utilizările paralele.

În jurnal vor fi notate activitățile de consum/utilizare media intenționate. Dar e bine să știm că de o bună parte din consumul nostru zilnic de media nici nu ne dăm seama. Vezi mesajele publicitare din oraș. Ar trebui să vorbiți și despre asta la momentul de analiză a rezultatelor.

B. Analiză și reflecție. După ce au obținut datele, rugați elevii să scrie ce cred despre felul în care consumă media în câteva paragrafe scurte și concise. Întrebările de mai jos sunt orientative.

Cât de des ești online? Ce dispozitive digitale folosești? Ce fel de conținuturi media te interesează să accesezi mai des? De ce, în ce scop? De exemplu, să te informezi, să socializezi, să te distrezi etc.

Ce alte media tradiționale folosești? Citești cărți, reviste, ziare? Asculți radio des? Te uiți la televizor? În ce moment din zi?

Unde te afli de obicei când ești online sau când citești o carte?

C. Comparați rezultatele și analiza elevilor într-o discuție în clasă. Înainte de a trage concluziile cu toții, elevii mai pot schimba impresii în grupuri de lucru mici.

D. Vezi și pachetul de activități 10, în care am propus mai multe exerciții de identificare, definire și clasificare a unor termeni media.

